

EENMANSZAAK OF VENNOOTSCHAP?

1. Begrippen

1.1. Het begrip eenmanszaak

Een eenmanszaak is een bedrijfsvorm waarbij één persoon in alle opzichten hoofdelijk en onbeperkt aansprakelijk is voor de activiteiten die de onderneming stelt, m.a.w. alles vormt een gemeenschappelijke waarborg voor de schuldeisers.

De eenmanszaak is een economische activiteit van de natuurlijke persoon die de onderneming drijft. Al betreft de bedrijfsvorm een eenmanszaak, kan deze wel personeel in dienst hebben. Een eenmanszaak is zodoende een onderneming zonder rechtspersoonlijkheid.

Bij deze vorm van onderneming bestaat er geen duidelijke scheiding tussen het privé-vermogen en het vermogen van de onderneming.

Let op: men kan de hoofdelijke aansprakelijkheid beperken door de vorm van het huwelijkscontract aan te passen. Indien men getrouwd is onder het stelsel van scheiding van goederen kan men geen aanspraak maken op de goederen diens echtgeno(o)t(e).

1.2. Het begrip rechtspersoonlijkheid

Het verkrijgen van de rechtspersoonlijkheid betekent dat er een afzonderlijke entiteit, een "fictieve" persoon wordt gecreëerd. Deze rechtspersoonlijkheid zorgt ervoor dat de onderneming kan optreden als een aparte juridische entiteit, met eigen rechten en plichten, los van haar leden. Hierdoor kan de onderneming bezittingen beheren, schulden en vorderingen hebben of contracten sluiten haar naam.

Door de figuur van de rechtspersoonlijkheid lopen de aandeelhouders van de onderneming geen risico dat hun persoonlijke vermogen wordt aangesproken bij schade, verlies of faillissement.

Gevolgen rechtspersoonlijkheid

De juridische gevolgen van de rechtspersoonlijkheid van een onderneming zijn dus o.a. :

- een eigen identiteit;
- een eigen naam;
- een zetel;
- een eigen vermogen, afgescheiden van dat van haar aandeelhouders;
- het verwerven van een aantal niet-patrimoniale rechten, zoals recht op naam en eer;
- het bezitten van rechten en plichten, zoals een natuurlijk persoon.

1.3. Het begrip vennootschap

In tegenstelling tot een eenmanszaak, staat bij een vennootschap het kapitaal centraal, en niet meer de persoon. Dit heeft te maken met het feit dat in een vennootschap de zaakvoerder of bestuurder en de oprichter van de vennootschap niet altijd één en dezelfde persoon zijn. Het komt vaak voor dat de oprichters van een vennootschap instaan voor de levering van het nodige kapitaal, en verder geen inspraak wensen in het dagelijkse bestuur. Voor de dagelijkse leiding worden dan bestuurders aangesteld die over de nodige capaciteiten beschikken om een vennootschap te leiden.

1.4. Het begrip beperkte aansprakelijkheid

Het begrip beperkte aansprakelijkheid betekent dat de vennoten in principe slechts aansprakelijk zijn tot het bedrag van de door hen gedane inbreng in de vennootschap.

In de vennootschappen met een beperkte aansprakelijkheid is er steeds een strikte scheiding tussen het vermogen van de vennootschap enerzijds en het privé vermogen van de vennoten anderzijds.

2. Verschillende vennootschapsvormen MET rechtspersoonlijkheid

2.1. Naamloze vennootschap

Er zijn minimum 2 vennoten verplicht, met andere woorden, een persoon alleen kan geen NV oprichten. Zoals hierboven vermeld is er dus beperkte aansprakelijkheid als gevolg van de anonimiteit. De oprichting gebeurt via een notariële akte. Er is een minimum in te brengen kapitaal van 61500€. De aandelen zijn op naam of aan toonder, de aandelen zijn vrij overdraagbaar. Verder wordt het bestuur gevormd door de raad van bestuur met minimum 3 bestuurders, tenzij de NV slechts 2 aandeelhouders heeft.

Een NV is minder geschikt voor familiale opvolging, wegens de mogelijke anonimiteit van de aandeelhouders en wegens de vrije overdraagbaarheid van de aandelen

2.2. Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid

De naam zegt het al zelf, "besloten": de aandelen zijn niet vrij overdraagbaar, en is er beperkte aansprakelijkheid. Dit is geregeld door de wet, maar indien gewenst kan men deze wet versoepelen of verstrengen via de statuten. Ook bepaalt de wet dat wanneer nieuwe aandeelhouders toetreden dit moet worden goedgekeurd door de bestaande aandeelhouders, bv bij een overname van de aandelen: erfenis of verkoop. Er wordt ook een register bijgehouden waarin wordt vermeld welke personen over welk deel van de aandelen beschikken.

Kenmerken BVBA:

Ook hier zijn er minimum 2 vennoten vereist, er is echter wel een uitzondering hiervan, namelijk de EBVBA (eenmans-BVBA). De oprichting gebeurt ook via een notariële akte en het minimum kapitaal is 18 550 € volledig geplaatst en 6200€ volstort. Wat ja al kon afleiden is dat de aandelen op naam zijn. In tegenstelling tot de NV is de overdracht van de aandelen streng gereguleerd in art. 246 van het Wetboek van Vennootschappen. Er is de toestemming vereist van 1/2de van de vennoten (incl. de overdrager) die samen minstens 3/4de van het maatschappelijk kapitaal bezitten (excl. de over te dragen aandelen). Deze reglementering is niet vereist indien de overdracht gebeurt aan een medevenoot, echtgeno(o)t(e), bloedverwanten in rechte opgaande of neergaande lijn, of andere personen vermeld in de statuten.

2.3. Coöperatieve vennootschap met (on)beperkte aansprakelijkheid

De coöperatieve vennootschap is een vennootschap waarvan de vennoten veranderlijk zijn en het kapitaal schommelt. Deze vennootschapsvorm is te vergelijken met de BVBA maar in tegenstelling tot de BVBA gebeurt hier de overdracht van de deelbewijzen en de in- en uitredingen van de vennoten vlotter.

2.3.1. Kenmerken CVBA

In een CVBA zijn er minimum 3 vennoten vereist en geldt er een beperkte aansprakelijkheid. Zoals de vennootschapsvormen besproken hierboven geldt ook bij de CVBA dat de oprichting gebeurt via een notariële akte. Met een minimum in te brengen kapitaal van 18 550€ waarvan 6 200€ volstort wordt, en dit voor minstens 1/4de per aandeel. de aandelen zijn op naam en dus is er een aandelenregister. Het bestuur bestaat uit minimum 1 zaakvoerder, al dan niet vennoot.

2.3.2. Kenmerken CVOA

Over het algemeen beschikt een CVOA over dezelfde kenmerken als een CVBA met grote uitzondering dat hier onbeperkte aansprakelijkheid geldt, dit wil zeggen dat de vennoten niet enkel met het kapitaal van de onderneming borg staan maar ook met hun privé-vermogen. Een 2de verschilpunt is dat het minimum in te brengen kapitaal hier vrij te kiezen is en dat de oprichting niet verplicht moet gebeuren via de notaris. Bovendien is een financieel plan niet verplicht.

2.3.3. Besluit CV

Dus een CVOA is gemakkelijk op te richten maar heeft als nadeel dat de vennoten persoonlijk en onbeperkt aansprakelijk blijven voor de verbintenissen van de vennootschap in tegenstelling tot de CVBA is dit niet het geval.

2.4. Gewone commanditaire vennootschap

Net zoals de CVOA is ook de COMM.V. op te richten zonder notariële akte en zonder wettelijk minimumkapitaal.

Ook is er bij de COMM.V. weinig publicatieverplichting.

Deze vennootschapsvorm bestaat uit beherende en stille vennoten waar bij de stille vennoten zich niet inlaten met het dagelijks bestuur van de onderneming, zij zorgen enkel voor de inbreng.

2.4.1. Kenmerken COMM.V.

Er is minimum 1 stille en 1 beherende vennoot aanwezig. De beherende vennoot is onbeperkt en hoofdelijk aansprakelijk en is ook belast met het bestuur van de vennootschap, de stille vennoot is slechts verantwoordelijk voor de inbreng. De oprichting gebeurt met een onderhandse akte en het in te brengen kapitaal is vrij te bepalen. De aandelen zijn op naam en er is een aandelenregister.

In tegenstelling met alle vorige vennootschapsvormen is hier geen dubbel boekhouding verplicht en kan men opteren voor de vereenvoudigde boekhouding indien de omzet later is dan 500 000 euro.

2.4.2. Besluit COMM.V.

Ook een COMM.V. is dus gemakkelijk op te richten maar het is oppassen geblazen voor de beherende vennoot. Hij loopt hier wel een groot risico doordat hij met al zijn vermogen borg staat in tegenstelling tot de stille vennoot, ook wel eens de geldschieter genoemd.

2.5. Commanditaire vennootschap op aandelen

De COMM.V.A. is een volledige kopie van de NV maar dan wel met een gecommanditeerde vennoot aan het hoofd.

2.6. Vennootschap onder firma

De VOF is de eenvoudigste manier waarop 1 of meer personen samen een onderneming kunnen oprichten. Zo kunnen zij onder gezamenlijke naam optreden.

2.6.1. Kenmerken VOF

Het minimum aantal vennoten voor een VOF is 2. Elke vennoot is tevens volledig en hoofdelijk aansprakelijk! De oprichting kan gebeuren via een onderhandse akte en het kapitaal is vrij te kiezen. De aandelen zijn op naam en niet overdraagbaar en er is dus een aandelenregister. Ook hier kan men kiezen voor de vereenvoudigde boekhouding indien de omzet minder dan 500 000 euro bedraagt.

2.6.2. Besluit VOF

Een VOF komt in België weinig voor door de grote verantwoordelijkheden. De vennoten zijn niet enkel aansprakelijk voor hun eigen daden met heel hun eigendom, maar ook voor de medevennoten.

3. Uitzonderingen

Toch zal in bepaalde gevallen de beperkte aansprakelijkheid verbonden aan de volkomen rechtspersoonlijkheid niet gelden bij volgende situaties:

3.1. Ontoereikend kapitaal bij de oprichting

Bij de oprichting van een NV, een EBVBA of een CVBA met een ontoereikend kapitaal is er een bijzondere aansprakelijkheid van de oprichters. Deze kunnen dan persoonlijk en al dan niet hoofdelijk aansprakelijk gesteld worden als de vennootschap failliet wordt verklaard binnen een termijn van drie jaar na de oprichting. De oprichters van een vennootschap worden in dat geval echter niet aansprakelijk gesteld indien ze een degelijk opgesteld financieel plan kunnen voorleggen waaruit blijkt dat de vennootschap toch over voldoende kapitaal beschikte voor de normale uitoefening van de bedrijvigheid over minimum twee jaar.

3.2. Niet neerleggen van de jaarrekening

In principe moet de jaarrekening binnen zes maanden na de afsluiting van het boekjaar ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Algemene Vergadering en binnen dertig dagen nadat de Algemene Vergadering ze heeft goedgekeurd, worden neergelegd bij de Nationale Bank van België. Digitaal heeft men één maand langer de tijd, wat neerkomt op een periode van 8 maanden. Gebeurt dit niet, dan wordt de door derden geleden schade, behoudens tegenbewijs, geacht voort te vloeien uit deze inbreuk op het wetboek door de zaakvoerders van BVBA's en bestuurders van NV's en CVBA's.

3.3. De gerechtelijke opheffing van de beperkte aansprakelijkheid

De rechtbanken kunnen, na faillietverklaring van een BVBA, NV of CVBA in welbepaalde gevallen de zaakvoerder of bestuurder persoonlijk aansprakelijk stellen.

Die opheffing van beperkte aansprakelijkheid kan gebeuren door:

- de zaakvoerder of de bestuurder persoonlijk failliet te verklaren;
- de handelaar te veroordelen tot betaling van een deel of het geheel van het passief van de failliete vennootschap;
- de schuldvorderingen van de vennoten op hun vennootschap naar de achtergrond te schuiven.

Enkele voorbeelden kunnen zijn:

- vermenging van het vermogen van de vennootschap met het privé-vermogen;
- onregelmatige boekhouding;
- het niet functioneren van de vennootschapsorganen (Algemene Vergadering, Raad van Bestuur, .).

3.4. Kapitaalverlies

Het netto-actief is het totaalbedrag van de activa, zoals blijkt uit de balans, verminderd met de voorzieningen en de schulden. Daalt dit netto-actief ten gevolge van geleden verliezen onder de helft van het maatschappelijk kapitaal, dan moet een Algemene Vergadering worden bijeen geroepen. Gebeurt dit niet, dan bent u aansprakelijk want dan ontstaat er een wettelijk vermoeden, behoudens tegenbewijs, dat de door een derde geleden schade voortkomt uit het niet (tijdig) bijeenroepen van de Algemene Vergadering. Men noemt dit verschijnsel ook de 'alarmbelprocedure'.

3.5. Persoonlijke borgstelling

Nogal wat zaakvoerders of bestuurders stellen zich persoonlijk borg tegenover kredietinstellingen om een lening of kaskrediet aan te gaan voor hun vennootschap. Tegenover de betrokken schuldeisers vervalt in die gevallen de beperkte aansprakelijkheid voor het bedrag waarvoor de zaakvoerders of bestuurders zich borg hebben gesteld.

3.6. Slecht bestuur

Ten slotte blijft elke zaakvoerder of bestuurder van een vennootschap aansprakelijk voor de fouten die hij begaat in het kader van het bestuur van de vennootschap. Het spreekt voor zich dat hij ook aansprakelijk wordt gesteld voor fraude gepleegd bij de uitoefening van zijn mandaat.

Voordelen en nadelen van een eenmanszaak

Voordelen	Nadelen
<p>Beperkte boekhoudkundige en administratieve formaliteiten</p> <p>Eenvoudig en goedkoop</p> <p>Geen verplichting tot dubbele boekhouding</p> <p>Geen minimumkapitaal vereist</p> <p>Beslissingsmacht bij 1 persoon: snel beslissingen nemen + geen rekening houden met andere vennoten</p>	<p>Geen juridisch onderscheid tussen privébezittingen en het vermogen van de onderneming.</p> <p>Belasting via personenbelasting, deze tarieven liggen hoger dan bij de vennootschapsbelasting</p> <p>Faillissement van de eenmanszaak is ook het faillissement van de privépersoon</p>

Voordelen en nadelen van een vennootschap

Voordelen	Nadelen
<p>Rechtspersoonlijkheid: eigen rechten en plichten</p> <p>Voor bepaalde vennootschapsvormen geldt beperkte aansprakelijkheid</p> <p>Vennootschapsbelasting. Voor KMO's bestaat er het verlaagd opklimmend tarief.</p> <p>Men kan streven naar de ideale inkomstenmix: de inkomsten van de vennootschap en persoon zodanig organiseren totdat er in totaal zo weinig mogelijk belastingen worden betaald</p> <p>Alle afspraken tussen de partners staan duidelijk op papier</p>	<p>Formele besluitvorming en procedures</p> <p>Meer juridische en administratieve verplichtingen: meer kosten en complexer</p> <p>Kostelijke oprichting</p> <p>Verplichte dubbele boekhouding</p>